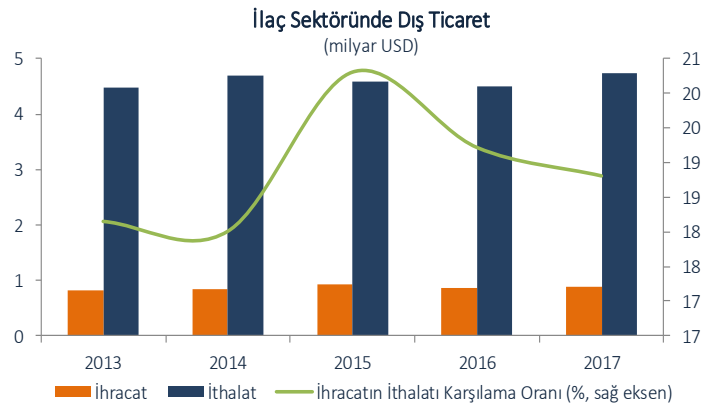
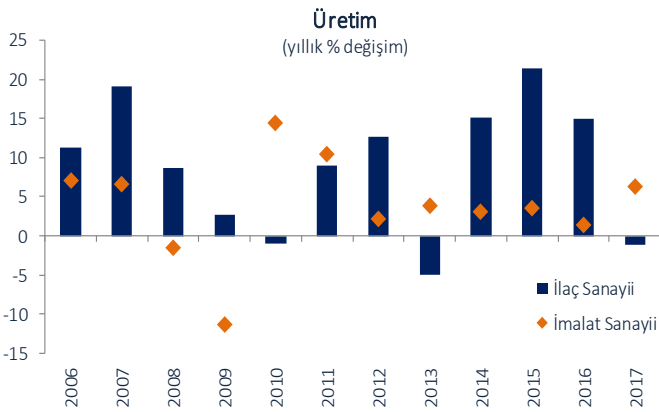

- İlaç sektörü, yüksek katma değer yaratan ve rekabetin yoğun olduğu stratejik sektörler arasındadır. Türkiye’de sektör dünyadaki yapılanmanın aksine çok sayıda firmanın faaliyet gösterdiği parçalanmış bir görünüme sahiptir.
- 2017 yılında temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin üretimi %1 azalmıştır. Ortalama kapasite kullanım oranı bir önceki yıla kıyasla 3,5 puan gerileyerek %69,9 düzeyine inmiştir. Bu durum üretimin çok hızlı arttığı 2016 yılının yarattığı baz etkisinden kaynaklanmıştır.
- Eşdeğer ilaç üretiminin ağırlıkta olması nedeniyle sektörün ihracatı ithalatının oldukça altında bulunmaktadır. 2017 yılında 4,8 milyar USD tutarında ilaç ithal edilirken, 893 milyon USD tutarında ilaç ihraç edilmiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı %18,8 düzeyinde gerçekleşmiştir.
- İlaç pazarında kutu bazında yurt içinde imal edilen ilaçlar %77 pay ile hâkim durumdayken, değer bazında ithal ilaçların payı %57 düzeyindedir. Bu durum ithal edilen referans ilaçların katma değerinin ve fiyatının yüksek olmasından kaynaklanmaktadır.
- Sektörün en önemli alıcısı olan kamuda tasarruf amacıyla yapılan düzenlemeler fiyatlar üzerinde baskı yaratmakta, üretici firmaların kâr marjlarını olumsuz etkilemektedir. Mevzuata göre mevcut yılın ilaç fiyatları bir önceki yılın ortalama euro kurunun %70’i baz alınarak belirlenmektedir. Ancak, EUR/TL’de 2017’de gözlenen hızlı artışın ilaç fiyatlarına yansıtılmaması amacıyla 2018 için fiyatlardaki artış oranını %15 ile sınırlayan ek bir düzenleme

yapılmasının firmaların kâr marjını baskılayabileceği değerlendirilmektedir.

- Sektörde faaliyet gösteren bazı firmalar kâr marjlarındaki oynaklığı azaltmak için son yıllarda reçetesiz ilaç pazarına yönelmektedir. Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu’nun 2017 sonunda reçetesiz olarak satılabileceğine karar verilen ilaçlara dair bir ek liste yayınlanmasının ardından bu eğilimin 2018 yılında da devam edeceği düşünülmektedir.
- Türkiye, üretimin olabildiğince yerli hale getirilmesi ve bu alanlardaki teknolojilere sahip olunması yönünde bir program uygulamaktadır. Bu çerçevede, başta eşdeğerleri bulunan ancak yerli üretimi olmadığı için ithal edilen ilaçlar olmak üzere Türkiye’de üretimi yapılmayan bazı ilaçlar SGK alım sisteminden çıkarılmaktadır.
- Sektörün eşdeğer ilaç üretiminden referans ilaç üretir konuma gelerek dış piyasada rekabet gücünü artırması için AR-GE faaliyetlerine ağırlık vermesi önem arz etmektedir.
- Son yıllarda sektöre yönelik yatırımların stratejik olarak değerlendirilerek teşvik edilmesi, biyoteknolojik ilaç geliştirilmesine ve üretimine yönelik yatırımlar ve özel sektör-üniversite işbirliği ile geliştirilen projeler sektörde büyümenin sürdürülebilir olabileceğine işaret etmektedir.
- Nüfustaki artış ve yaşlanma eğilimi, ortalama yaşam süresinin uzaması, artan refah düzeyi ve sağlıklı yaşama yönelik farkındalığın artışı gibi faktörler dikkate alındığında, ilaç sektörünün orta vadede ilaç tüketimindeki artışa bağlı olarak büyümeye devam etmesi beklenmektedir.

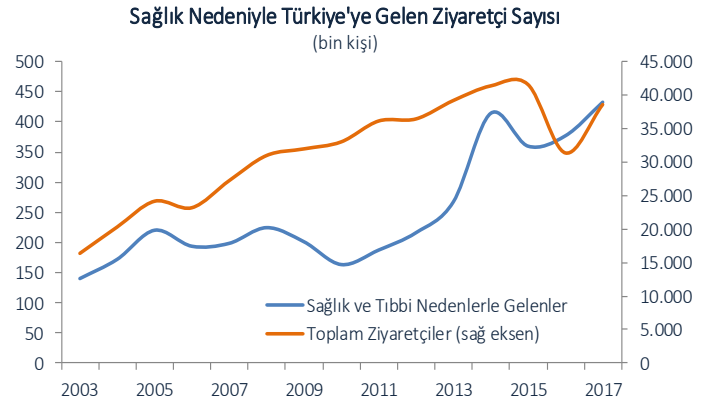
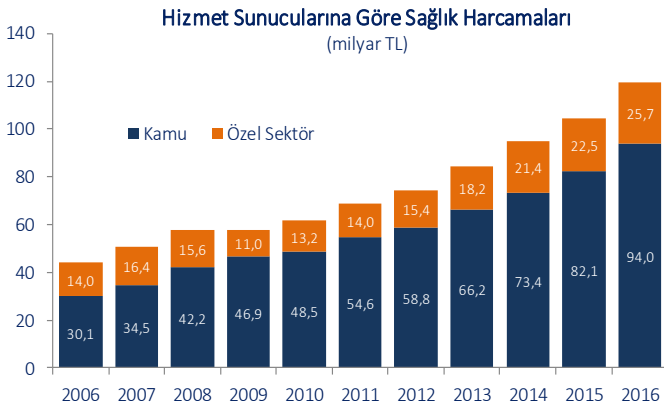
Kaynak: TÜİK

2018’de Makroekonomik Değişkenlerin Sektör Üzerinde Beklenen Etkileri

Kaynak: TÜİK

- 2016 sonu itibarıyla Türkiye’de faaliyet gösteren 1.510 yataklı sağlık kurumunun 565’i (%37’si) özel sektöre aittir. Türkiye genelinde hizmet veren özel hastanelerin %29’u İstanbul’da yer almaktadır. 13 ilimizde özel hastane bulunmamaktadır.
- 2016’da toplam sağlık harcaması önceki yıla göre %14,4 artarak 119,7 milyar TL olmuştur. Bu dönemde özel hastanelerden alınan hizmetler karşılığında yapılan harcamalar %15,5 artarak 11 milyar TL’ye çıkmıştır.
- 2017’de Adana, Isparta, Mersin ve Yozgat’ta olmak üzere 4 yeni şehir hastanesi açılırken, 2018’de Ankara, Eskişehir, Elazığ, Kayseri ve Manisa’da toplam 5 hastanenin daha hizmete girmesi planlanmaktadır. Şehir hastanelerinin pazar payını artırması ile özel sektörün kâr marjının bir miktar baskı altında kalması beklenmektedir.
- Özel hastaneleri içine alan “insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri” sektörünün dış borcu Kasım 2017 itibarıyla 3,2 milyar USD düzeyindedir. 2016 yılsonuna göre sektörün uzun vadeli dış borcu %50 artarken, kısa vadeli dış borcu da 7 katına çıkmıştır. Döviz kurlarındaki hızlı yükselişler sektörün borçlanma maliyetlerini artırmaktadır.
- Bunun yanı sıra, tıbbi malzeme ve cihazlarda yüksek oranda ithalata bağımlı olunması sebebiyle döviz kuru artışları girdi maliyetlerini de yukarı çekmektedir. Sektörde yaşanan maliyet artışları büyük ölçüde fiyatlara yansıtılmaktadır. Bu durum, gelirleri korumak adına olumlu görünmekle birlikte, özel hastanelere başvuran kişi sayısını azaltarak orta vadede toplam gelirlere olumsuz yansiyabilecektir.
- SGK anlaşmalı özel sağlık kuruluşlarının gelirlerinin önemli bir kısmını oluşturan kamu ödemelerine baz teşkil eden ve Sağlık Uygulama Tebliği kapsamında belirlenen fiyatlar artan maliyetler karşısında reel olarak gerilemektedir. Bu durum, kamu ödenekleri kaynaklı gelirlerin azalmasına ve kimi hastanelerin kapanmasına yol açmaktadır.
- 2017’de turizm sektöründe gözlenen toparlanma paralelinde sağlık ve tedavi amacıyla ülkemize gelen kişi sayısı artmıştır. TÜİK verilerine göre, 2017’de sağlık ve tıbbi nedenlerle Türkiye’ye gelen ziyaretçi sayısı yıllık bazda % 14,8 artışla 433 bin kişi olmuştur. Söz konusu ziyaretçilerin %75’ini yabancılar, geri kalanını ise yurt dışında ikamet eden Türk vatandaşları oluşturmuştur. Ziyaretçilerin büyük bölümü Orta Doğu ve Türki Cumhuriyetlerden gelmiştir.
- Turizm gelirlerinin harcama türlerine göre dağılımına bakıldığında 2017’de sağlık harcamalarının yıllık bazda % 15,6 artışla 827 milyon USD’ye ulaştığı gözlenmiştir. 2018’de yabancılara verilecek sağlık hizmetlerine KDV istisnası getirilmesi yönünde planlanan düzenlemenin sağlık turizmi talebine olumlu yansımaları beklenmektedir. Ayrıca yatırımlar ve tanıtım çalışmaları paralelinde sağlık turizminin büyümeye devam etmesi beklenmektedir.
- Toplumda yaşlı nüfusun önemli bir paya sahip olduğu Avrupa ülkeleri, Türkiye’nin görece ucuz ve kaliteli hizmetiyle öne çıkan sağlık turizmi için önemli bir potansiyel yaratmaktadır. Dolayısıyla, önümüzdeki dönemde Avrupalı ziyaretçilerin sıklıkla tercih ettiği Muğla, İzmir ve Aydın gibi illerde yaşlı bakımevi ve sağlık merkezi yatırımlarının artacağı öngörülmektedir.

Kaynak: TÜİK

2018’de Makroekonomik Değişkenlerin Sektör Üzerinde Beklenen Etkileri

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.